

Promjena u 2021.	Od početka godine	Od dana investiranja ²
KOEI	+55,17%	+28,85% / +34,11%
CROBEX	+19,55%	+21,98%

- Usljed rasta cijene dionice Končar Elektroindustrije d.d. u 2021. godini od 55,17% i ostvarenog dividendnog prinosa od 1% smatramo da su ostvareni prethodno navedeni ciljevi ulaganja. Rast cijene dionice Končar Elektroindustrije d.d. u 2021. je, uslijed osjetnog poboljšanja poslovnih rezultata u odnosu na prethodnu godinu, bio veći od rasta vrijednosti CROBEX-a za 35,6 p.p.
- Mjere oporavka gospodarstva donesene od strane Uprave RH te institucija Europske unije, jednako kao i mjere restrukturiranja kompanije koje se očekuju od strane nove Uprave i Nadzornog odbora, bi trebali omogućiti ostvarivanje ciljeva ulaganja i u narednim godinama.

¹ Zarada po dionici izračunata je prema broju dionica na kraju 2020. godine.

² Za dan investiranja uzet je 31.5.2016. (dan u kojem su Fondovi pod upravljanjem Društva stekli izloženost preko 10% u dionicama KOEI). Prosječna cijena po kojoj su stečene dionice je 698,5 HRK po dionici (promjena do kraja 2021. +28,85%), dok je tržišna cijena dionice KOEI na dan 31.5.2016. bila 671,07 HRK po dionici (promjena do kraja 2021. +34,11%).

SUNCE HOTELI d.d. (SUKC-R-A)

Ostvarivanje strategije ulaganja u dionice Sunce Hoteli d.d.

U odnosu na definiranu Strategiju ulaganja u dionice Izdavatelja:

- Društvo je u ime i za račun fondova pod upravljanjem 09. lipnja 2017. kupilo 710.890 dionica Sunce Hotela d.d. od postojećih dioničara čime je stečeno 16% udjela u temeljnom kapitalu Izdavatelja. Sudjelovanjem u postupku povećanja temeljnog kapitala provedenom 29. rujna 2017. Erste Plavi mirovinski fondovi su stekli dodatnih 137.391 dionica Sunce Hotela d.d. Dionice su u procesu dokapitalizacije stečene po cijeni od 155 kuna po dionici. Sredinom rujna 2018. Erste Plavi mirovinski fondovi su stekli 83.894 dionice Izdavatelja na sekundarnom tržištu. Dionice su kupljene po cijeni od 225 kn po dionici.
- 23. ožujka 2021. Eagle Hills Zagreb Real Estate d.o.o. je na Zagrebačku burzu dostavilo obavijest o nastanku obveze objavljivanja ponude za preuzimanje društva Sunce Hoteli d.d. Obveza je nastala nakon kupnje udjela u kompaniji Sunce ulaganja d.o.o. te kupnje dionica Sunce Hotela d.d. od Lucidusa d.d. Cijena po kojoj su stečene dionice je iznosila 184,12 kn po dionici što je ujedno bila i cijena po kojoj je objavljena javna ponuda. Izvješće o preuzimanju je objavljeno na ZSE 02. kolovoza 2021.
- S obzirom na uvjete po kojima je Eagle Hills Zagreb Real Estate d.o.o. kupio dionice od bivših većinskih vlasnika (naplata potraživanja od povezanih osoba, oslobađanje od jamstava), oporavak turističke industrije u Hrvatskoj u 2021., očekivani daljnji oporavak u idućim godinama te s obzirom na očekivanja o pozitivnom utjecaju novog vlasnika na unapređenje turističke ponude Sunce Hotela d.d. odlučeno je da se neće prihvatiti ponuda za preuzimanje po prije navedenoj cijeni.
- Društvo je sudjelovalo na glavnim skupštinama Sunce Hotela d.d. održanim 03. svibnja 2021., 30. kolovoza 2021. i 20. prosinca 2021. Sve odluke na Glavnoj skupštini su donesene kako su bile predložene u dnevnom redu poziva na Glavnu skupštinu.
- Fondovi pod upravljanjem Erste d.o.o. su sudjelovali u dokapitalizaciji Sunce Hotela d.d. provedenoj u prosincu 2021. Nakon provedene dokapitalizacije udio fondova pod upravljanjem Erste d.o.o. u temeljnom kapitalu Sunce Hotela d.d. iznosi 15,74%.
- Sunce Hoteli d.d. u 2021. nije isplaćivalo dividendu.

Ostvarivanje ciljeva ulaganja

Ciljevi koje se nastoje ostvariti ulaganjem u dionice Sunce Hotela d.d. su maksimizacija vrijednosti ulaganja za članove fonda kroz rast cijene dionice ili isplatu dioničarima od strane Izdavatelja. Isplata dioničarima se može provesti kroz formu redovne dividende, izvanredne dividende ili na bilo koji drugi način uobičajen na tržištima kapitala.

S obzirom na navedeni cilj ulaganja, Izdavatelj je u 2021. ostvario sljedeće poslovne rezultate (nerevidirano financijsko izvješće objavljeno na ZSE 28.02.2022.):

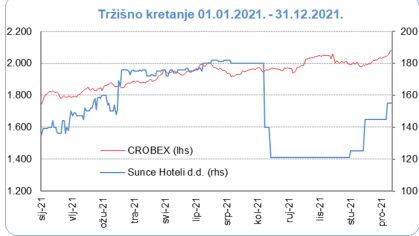
- Ostvarenje poslovnih prihoda u iznosu od 352 mil. kn što je 103,0% više od ostvarenja u istom razdoblju prošle godine.
- Ostvarenje EBITDA od 76,4 mil. kn (2020. 1,4 mil. kn); ostvarenje EBIT od 16,3 mil. kn (2020. -63,1 mil. kn); ostvarenje neto gubitka od 0,4 mil. kn (u 2020. ostvaren je neto gubitak od 50,2 mil. kn).
- Kompanija je za pripremu sezone 2021. uložila oko 7 mil. kn.
- Kompanija je koristila mjere Vlade Republike Hrvatske koje se odnose na potpore za očuvanje radnih mjesta tijekom 2020. te su sve potpore ostvarene i naplaćene. Nadalje, kao kontinuitet korištenja potpora iz 2020., kompanija je ostvarila potpore za mjesec siječanj, veljaču, ožujak, travanj, svibanj i lipanj 2021. godine. Kompanija je dodatno je tijekom 3. kvartala ostvarila pravo i naplatila punu potporu za mjesec srpanj 2021.
- U postupku prodaje dionica novom većinskom vlasniku dogovorena je i naplata cjelokupnih potraživanja od povezanih osoba u iznosu od 91,9 mil. kn te oslobađanje od jamstava prema povezanim društvima u iznosu od 62,1 mil. kn. Zahvaljujući ovom aranžmanu i ostvarenoj dobiti iz poslovanja u 2021. financijska pozicija Sunce Hotela d.d. je značajno poboljšana. U 2021. neto dug kompanije je smanjen s 495,5 mil. kn na 182,9 mil. kn.
- Nakon što je kompanija 02. studenog 2021. na ZSE objavila potpis ugovora o refinanciranju financijskog duga s Erste&Steiermärkische bank d.d. i OTP bankom d.d. (ukupna vrijednost transakcije je iznosila 71,5 mil EUR, pri čemu se najveći dio ili 56,5 mil. EUR odnosio na refinanciranje cjelokupnog postojećeg financijskog duga, dok se ostatak odnosio na financiranje ulaganja kompanije u podizanje kvalitete svojih objekata za sezonu 2022.), 16. prosinca 2021. je objavljen i plan investicija za 2022. u iznosu od 44,2 mil. EUR.
- S ciljem financiranja daljnjeg razvoja kompanije na glavnoj skupštini Sunce Hotela d.d. održanoj 20. prosinca 2021. donesena je odluka o povećanju temeljnog kapitala i izdavanju dionica uz potpuno isključenje prava prvenstva postojećih dioničara pri upisu dionica. Prema ovoj Odluci, temeljni kapital se mogao povećati s iznosa od 595.458.500 kuna za iznos od najviše 119.021.700 kuna na iznos od najviše 714.480.200 kuna, izdavanjem do 1.190.217 novih redovnih dionica. Povećanje temeljnog kapitala se planiralo provesti uplatom u novcu izdavanjem najmanje 996.331, a najviše 1.190.217 novih redovnih dionica. Iznos za koji bi se nove dionice izdale utvrdio se u iznosu od 184.000 kuna za jednu novu dionicu. Pravo upisa i uplate novih dionica, imali su Eagle Hills Zagreb Real Estate d.o.o. te društvo Erste d.o.o. - za račun mirovinskih fondova kojima Erste d.o.o. upravlja.
- S obzirom na prethodno navedene činjenice o operativnom poslovanju kompanije i značajno unaprijeđenom financijskom položaju u 2021., fondovi pod upravljanjem Erste d.o.o. su sudjelovali u dokapitalizaciji Sunce Hotela d.d. Sudjelovanjem u dokapitalizaciji i zadržavanjem udjela u temeljnom kapitalu kompanije većem od 14,30%, fondovima pod upravljanjem Erste d.o.o. osigurala se i povećana razina zaštite prema odredbama statuta Sunce Hotela d.d.

Ostvareni rezultati za 2021. (izvor: nerevidirano financijsko izvješće kompanije)

U mil. kuna	2020	2021	Promjena
Poslovni prihodi	173,7	352,7	103,0%
EBITDA	1,4	76,4	5.390,9%
EBIT	-63,1	16,3	n.a.
Neto dobit/gubitak prije MI	-50,2	-0,4	n.a.
Zarada po dionici (EPS) u kn ³	-8,44	-0,07	n.a.
Povrat na kapital (ROaE)	-6,6%	-0,04%	n.a.

- Ostvareni poslovni rezultati za 2021. godinu nisu u skladu s navedenim ciljem ulaganja.

S obzirom na navedeni cilj ulaganja, kretanje cijene dionice Izdavatelja (SUKC) u 2021. godini prikazano je u nastavku (izvor: ZSE):



Promjena u 2021.	Od početka godine	Od dana investiranja ⁴
SUKC	+14,81%	+4,66%
CROBEX	+19,55%	+13,70%

- S obzirom rast cijene dionice Sunce Hotela d.d. u 2021. godini od 14,81% smatramo da su ostvareni prethodno navedeni ciljevi ulaganja.
- Uzimajući u obzir javnu ponudu za dionice Sunce Hotela d.d. od 184,12 kn po dionici implicirani povrat u 2021. bi iznosio 36,39%. Ovdje prikazan povrat treba uzeti u obzir samo kao indicaciju.

³ Zarada po dionici izračunata je prema broju dionica na kraju 2020. godine.

⁴ Za dan investiranja uzet je 08.06.2017. (dan u kojem su Fondovi pod upravljanjem Društva stekli izloženost preko 10% u dionicama SUKC-R-A). Cijena po kojoj su stečene dionice je iznosila 148,10 HRK po dionici (promjena do kraja 2021. +4,66%).

JADRAN d.d. (JDRN-R-A)

Ostvarivanje strategije ulaganja u dionice Jadran d.d. Crikvenica

U odnosu na definiranu Strategiju ulaganja u dionice Izdavatelja:

- Društvo je u ime i za račun fondova pod upravljanjem, zajedno s fondovima pod upravljanjem PBZ Croatia osiguranjem d.d., početkom travnja 2018. od CERP-a kupilo 34.754.768 dionica Jadrana d.d. Crikvenica što je u tom trenutku činilo 70,74% udjela u temeljnom kapitalu Izdavatelja. U predmetnoj transakciji fondovi pod upravljanjem Erste d.o.o. su stekli 12.258.812 dionica Izdavatelja ili 25,01% udjela u temeljnom kapitalu. U procesu javne ponude koji je uslijedio nakon kupovne dionica fondovi pod upravljanjem Erste d.o.o. su stekli dodatnih 1.751.472 dionice odnosno 3,56% udjela u Izdavatelju. Početkom rujna 2018. Izdavatelj je proveo korporativnu akciju smanjenja temeljnog kapitala uz spajanje dionica u omjeru 3:1. Nakon spajanja dionica fondovi pod upravljanjem Erste d.o.o. su u portfeljima imali 4.679.094 dionice uz nepromijenjen udio u kapitalu. U postupku dokapitalizacije fondovi pod upravljanjem Erste d.o.o. su stekli dodatnih 4.098.552 dionice od ukupno izdanih 11.594.240 novih dionica. Nakon provedene dokapitalizacije fondovi pod upravljanjem Erste d.o.o. imaju 31,38% temeljnog kapitala Izdavatelja. Društvo u 2021. nije aktivno stjecalo dionice Izdavatelja za portfelje fondova.

- Društvo je sudjelovalo na Glavnoj skupštini Jadrana d.d. Crikvenica 30. srpnja 2021.
- Jadran d.d. Crikvenica u 2021. nije isplaćivao dividendu.

Ostvarivanje ciljeva ulaganja u dionice Jadran d.d. Crikvenica

Ciljevi koje se nastoje ostvariti ulaganjem u dionice Jadrana d.d. Crikvenica su maksimizacija vrijednosti ulaganja za članove fonda kroz rast cijene dionice ili isplatu dioničarima od strane Izdavatelja. Isplata dioničarima se može provesti kroz formu redovne dividende, izvanredne dividende ili na bilo koji drugi način uobičajen na tržištima kapitala.

S obzirom na navedeni cilj ulaganja, Izdavatelj je u 2021. godine ostvario sljedeće poslovne rezultate (podaci objavljeni na Zagrebačkoj burzi 28. veljače 2022.):

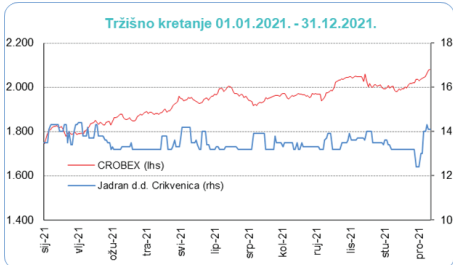
- Grupa, koju osim Jadrana d.d. čine i Club Adriatic d.o.o. i Stolist d.o.o., je u 2021. ostvarila ukupno 559.391 noćenja što je 106% više noćenja u odnosu na isto razdoblje 2020. te 1% manje noćenja u odnosu na isto razdoblje 2019. Kad bi se uspoređivala noćenja ostvarena u istim kapacitetima tada je Grupa u 2021. ostvarila ukupno 452.412 noćenja što je za 100% više od noćenja ostvarenih u istom razdoblju 2020., odnosno 19% manje noćenja od ostvarenih u istom razdoblju 2019.
- Grupa je u 2021. godine ostvarila poslovne prihode u iznosu od 173,8 mil. kn ili 107,7% više od prihoda ostvarenih u istom razdoblju prethodne godine.
- 1,6 mil. kn poslovnih prihoda se odnosi na prihode od prodaje nekretnina društva Club Adriatic d.o.o. sukladno ranije donesenom planu dezinvestiranja Grupe.
- Grupa se prijavila i dobila potpore za očuvanje radnih mjesta u sektoru zahvaćenom Covid-19 pandemijom. Potpora je odobrena za razdoblje od siječnja do lipnja 2021. godine u ukupnoj vrijednosti od 6,0 mil. kn.
- Poslovni rashodi Grupe iznosili su 168,6 mil. kuna ili 9% manje od ostvarenih u istom razdoblju 2020. (2020. Grupa je zabilježila 60,8 mil. kn vrijednosnih usklađenja).
- Ostvarena je EBITDA od 58,1 mil. kn (2020. -58,9 mil. kn) te je ostvaren i neto gubitak od 4,9 mil. kn (2020. ostvaren je neto gubitak od 112,6 mil. kn).
- Poslovanje Grupe je i u 2021. obilježila globalna pandemija COVID-19 virusa.
- Iako je pandemija općenito negativno utjecala na kretanja u svjetskom turizmu u 2020. i 2021., obilježje Hrvatske kao manje rizične auto destinacije za goste iz susjednih država te označavanje konkurentskih destinacija u prvom dijelu sezone kao pandemijsko visokorizičnih je omogućilo hrvatskom turizmu brži oporavak koji je zadržan i nakon svrstavanja države u „crvenu zonu“.
- Krajem svibnja 2021. zaključen je ugovor o zakupu sa Ministarstvom prostornog uređenja, graditeljstva i imovine za kamp Uvala Slana s apart hotelom Club Vala u Selcu. Ugovor o zakupu zaključen je na razdoblje od 3 godine. Društvo je ovim povećalo svoje kapacitete za 189 smještajnih jedinica u kampu i 15 smještajnih jedinica u apart hotelu.
- Nadzorni odbor društva je 30. srpnja 2021. za člana uprave društva izabrao g. Miroslava Pelka.

Ostvareni rezultati za 2021. (izvor: nerevidirano financijsko izvješće kompanije)

U mil. kuna	2020	2021	Promjena
Poslovni prihodi	83,7	173,8	107,7%
EBITDA	-58,9	58,1	n.a.
EBIT	-101,1	5,1	n.a.
Neto dobit/gubitak	-112,6	-4,9	n.a.
Zarada po dionici (EPS) u kn	-4,03	-0,18	n.a.
Povrat na kapital (ROE)	-20,6%	-0,9%	n.a.

- Ostvareni rezultati za 2021. godine nisu u skladu s navedenim ciljem ulaganja.

S obzirom na navedeni cilj ulaganja, kretanje cijene dionice Izdavatelja (JDRN) u 2021. godini prikazano je u nastavku (izvor: ZSE):



Promjena u 2020.	Od početka godine	Od dana investiranja ⁵
JDRN	+4,44%	-18,26%
CROBEX	+19,55%	15,43%

- S obzirom na rast cijene dionice Jadrana d.d. Crikvenica od početka godine od 4,44% i izostanak dividendnog prinosa smatramo da nisu ostvareni prethodno navedeni ciljevi ulaganja.
- Završetkom trenutne Covid-19 krize i nastavkom oporavka hrvatskog turizma te uslijed konstantnih napora managementa prema restrukturiranju poslovanja vjerujemo da bi u idućim godinama trebalo doći do daljnjeg rasta poslovnih prihoda kompanije i rasta operativnih marži odnosno ostvarenja ciljeva ulaganja. Atraktivnost Hrvatske kao turističke destinacije bi mogla biti dodatno potvrđena nakon uvođenja eura kao sredstva plaćanja i ulaska u „schengensko“ područje.

⁵ Za dan investiranja uzet je 06.04.2018. (dan u kojem su Fondovi pod upravljanjem Društva stekli izloženost preko 10% u dionicama JDRN). Prosječna cijena po kojoj su stečene dionice je 17,25 HRK po dionici. Tržišna cijena dionice JDRN na dan 06.04.2018. je iznosila 16,50 HRK po dionici.

PROFESSIO ENERGIA d.d. (DLPR-R-A)

Ostvarivanje strategije ulaganja u dionice PROFESSIO ENERGIA d.d.

U odnosu na definiranu Strategiju ulaganja u dionice Izdavatelja:

- Društvo je u ime i za račun fondova pod upravljanjem 15. veljače 2019. steklo 330.849 dionica Professio Energie d.d. po cijeni od 173,80 kn po dionici. Dionice su kupljene od Dalekovoda d.d. Navedenom transakcijom Erste Plavi mirovinski fondovi su prešli prag od 10% udjela u kapitalu Izdavatelja odnosno stekli su ukupno 50%+1 dionicu Izdavatelja.
- Društvo je sudjelovalo na Glavnim skupštinama Professio Energie d.d. održanim 12. ožujka 2021., 23. srpnja 2021. i 05. studenog 2021.
- 12. ožujka 2021. uprava Professio Energie d.d. je donijela odluku o isplati predujma dividende u iznosu od 4,00 kune po dionici. Dan isplate dividende je bio 26. ožujka 2021.
- Glavna skupština Professio Energie d.d. održana 23. srpnja 2021. je donijela odluku o isplati dividende u iznosu od 12,00 kn po dionici na temelju ostvarene dobiti Izdavatelja u 2020. godini što, zajedno s prethodno isplaćenim predujmom dividende, predstavlja 9,21% prinosa na cijenu po kojoj su kupljene dionice (173,80 kn).
- Na skupštini Professio Energie d.d. održanoj 05. studenog 2021. donesena je odluka o dokapitalizaciji društva izdavanjem najmanje 1.484.478 a najviše 1.604.478 novih dionica po cijeni od 268 kn po dionici. Fondovi pod upravljanjem Erste d.o.o. su sudjelovali u dokapitalizaciji koja je provedena u prosincu 2021. te su od ukupno izdanih 1.604.478 upisali 869.405 dionica ili 54,19% novog izdanja. Nakon provedene dokapitalizacije fondovi pod upravljanjem Erste d.o.o. imaju udio u temeljnom kapitalu Professio Energie d.d. od 52,96%.
- Za nove dionice u postupku dokapitalizacije ukupno je uplaćeno 233.000.540 kn.

Ostvarivanje ciljeva ulaganja u dionice PROFESSIO ENERGIA d.d.

- Ciljevi koje se nastoje ostvariti ulaganjem u dionice Professio Energie d.d. su maksimizacija vrijednosti ulaganja za članove fonda kroz rast cijene dionice ili isplatu dioničarima od strane Izdavatelja. Isplata dioničarima se može provesti kroz formu redovne dividende, izvanredne dividende, smanjenjem temeljnog kapitala ili na bilo koji drugi način uobičajen na tržištima kapitala.
- S obzirom na navedeni cilj ulaganja, Izdavatelj je u 9M 2021. ostvario sljedeće poslovne rezultate (podaci objavljeni na Zagrebačkoj burzi):
- Ostvarenje konsolidiranih ukupnih prihoda u iznosu od 14,44 mil. kn, ostvarenje ukupnih konsolidiranih rashoda od 2,76 mil. kn i ostvarenje konsolidirane neto dobiti od 11,68 mil. kn ili 27,3% manje od istog razdoblja 2020.
- Većinu prihoda Izdavatelja čine udjeli u dobiti zajedničkih poduhvata EKO d.o.o. i Velika Popina u kojima Professio Energia d.d. ima 50% udjela i koji se ne konsolidiraju (udjeli u ovim društvima predstavljaju većinu imovine Professio Energie d.d. odnosno 81,1% krajem rujna 2021.).
- Vjetroelektrane u okviru predmetnih društava proizvele su u 9M 2021. 98,1 GWh električne energije što je oko 7,6 GWh manje u odnosu na isti period prošle godine.
- Prema podacima iz kvartalnog izvješća, očekivane investicije u prve nove projekte iz portfelja Liburane d.o.o. predviđene su za 2022. i 2023. godinu., a u skladu sa strateškim dokumentima Republike Hrvatske u području energetike. Društvo u portfelju projekata u razvoju ima, osim projekata u području energije vjetra, i projekte u području energije sunca te spremnika električne energije. U ovom trenutku društvo analizira potencijalne učinke nove zakonske regulative u području energetike i konkretno novog najavljenog Zakona o tržištu električne energije
- Većina prihoda Izdavatelja ostvaruje se od prodaje električne energije iz vjetroelektrana u svojstvu povlaštenog proizvođača sa zajamčenim otkupom električne energije tako da COVID-19 kriza nije imala utjecaj na prihode zajedničkih poduhvata odnosno na prihode Professio Energie d.d. U izvješću za 3Q 2021. uprava je navela da su brojni poslovni procesi i aktivnosti unutar tvrtke bili usporeni. Redovni pogon postrojenja vjetroelektrana nastavljen je uz pridržavanje svih mjera zaštite zdravlja i zaštite na radu.
- Sredstva prikupljena dokapitalizacijom (ukupno 430,0 mil. kn) društvo je, između ostalog, uložilo u stjecanje 100% udjela u društvu RP Global Danilo d.o.o. koje je imatelj vjetroelektrane naziva Velika Glava, Bubrig i Crni Vrh na području Šibensko-kninske županije snage 43,7 MW te 100% udjela u društvu Vjetroelektrana Rudine d.o.o. koje je imatelj vjetroelektrane naziva Rudine na području Dubrovačko-neretvanske županije snage 34 MW. Proces stjecanja je završen 31. prosinca 2021. Osim što na ovaj način društvo nastavlja proces daljnjeg razvoja i izgradnje projekata obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj i regiji, isto se pozicionira i kao jedan od važnijih sudionika na hrvatskom tržištu obnovljivih izvora energije.

Ostvareni rezultati za 2021. (izvor: nerevidirano financijsko izvješće kompanije)

Ovaj će rizik Društvo nastojati smanjiti kroz diversifikaciju imovine Fonda uložene u vrijednosne papire ili druge financijske instrumente koji su ispodprosječno likvidni i ograničavanjem udjela takvih vrijednosnih papira u imovini Fonda. Društvo također može takvu imovinu prenamijeniti držanju do dospijeća, u slučaju vrijednosnih papira koji dozvoljavaju takvu mogućnost.

Rizik likvidnosti smanjen je korištenjem informatičkog sustava koji projicira potrebe za likvidnošću u Fondu više dana unaprijed, te na vrijeme upozorava na potencijalni nedostatak sredstava za isplatu. Fond se nalazi u fazi akumulacije sredstava u kojoj su izlasci članova i odljev sredstava mali, pa nema potrebe za održavanjem velike likvidnosti prema članovima.

4. Ostali rizici

a) Politički rizik zemalja u koje je uložena imovina Fonda

Imovina Fonda može biti uložena u vrijednosne papire kojima se trguje na uređenim tržištima u Republici Hrvatskoj, zemljama člani-cama EU i OECD-a.

Uz to, imovina Fonda može biti uložena u otvorene investicijske fondove koji svoju imovinu ulažu u zemlje izvan EU i OECD-a, ali će Društvo takva ulaganja rijetko koristiti. Tržišta takvih zemalja mogu biti relativno mala, s malim brojem trgovačkih društava na tržištu koja predstavljaju mali broj industrijskih grana. Regulacija na takvim tržištima može biti na nižem stupnju nego u Republici Hrvatskoj, a standardi izvještavanja, računovodstva i revizije mogu se značajno razlikovati od zemlje do zemlje. Različiti izvanredni događaji kao što su nacionalizacije, izvlašćivanja, izvanredna oporezivanja, kapitalne kontrole i zabrane iznošenja valute te političke promjene ili eventualne političke krize na tržištima u razvoju mogu imati utjecaj na vrijednost imovine Fonda, do te mjere da cjelokupna imovina na tim tržištima može nestati, na primjer u slučaju nacionalizacije. Negativne promjene u jednoj regiji mogu negativno utjecati na zemlje u cijeloj regiji makar su im gospodarstva relativno nepovezana. Ovaj rizik usko je povezan i s kreditnim rizikom, rizikom namire i rizikom likvidnosti.

Društvo ulaže imovinu Fonda na način da Fond bude što manje izložen na tržištima na kojima se može očekivati veći utjecaj izvanred-nih događaja na tržište, te će zemljopisno diverzificirati imovinu izloženu takvim tržištima. Društvo također prati političku situaciju u zemljama kojima je Fond izložen neposredno ili posredno, kroz ulaganja investicijskih fondova i drugih izdavatelja vrijednosnih papira u koje je uložena imovina Fonda, te po procjeni ograničava ulaganja u pojedine zemlje, te time minimizira ovaj rizik za Fond.

b) Rizik promjene zakonskih propisa

Jedan od rizika s kojim ulagatelji u Fond moraju biti upoznati podrazumijeva mogućnost da zakonodavne vlasti Republike Hrvatske i drugih zemalja u koje je uložena imovina Fonda promijene porezne i druge zakone i propise na način koji može utjecati na profitabilnost ulaganja, između ostalog da porast vrijednosti imovine Fonda postane oporeziv, kroz porez na dobit ili porez na dohodak.

Rizik promjene zakonskih propisa nastoji se smanjiti stalnim praćenjem informacija o gospodarskom i političkom stanju u pojedinoj zemlji iz kojih se može procijeniti da li će doći do promjene zakonskih propisa koji bi imali utjecaja na profitabilnost ulaganja.

c) Koncentracijski rizik (rizik koncentracije u izdavatelju)

je podvrsta kreditnog rizika i rizika suprotne strane, gdje se oni povećavaju slijedom velikog izlaganja portfelja Fonda ili Društva jednom izdavatelju. Sam Zakon, podzakonski akti i interni limiti značajno smanjuju ovaj rizik, na najviše 10% imovine jednog fonda u jednom izdavatelju. Ovaj rizik se uobičajeno promatra kroz limite suprotne strane i limite kreditnog rizika, osim u jednom slučaju, a to je kon-centracija u Republici Hrvatskoj kao izdavatelju dužničkih vrijednosnih papira, u koje Fondovi mogu ulagati bez ograničenja. Društvo preuzima ovaj rizik zbog položaja Društva u zakonodavnom okviru Republike Hrvatske u pogledu obveznog mirovinskog osiguranja.

Funkciju upravljanja rizicima obnaša Odjel za nadzor i kontrolu rizika. Uz ovaj odjel unutar Društva djeluje i Odbor za limite koji čine članovi Uprave ili član Uprave zadužen za upravljanje rizikom, direktor Direkcije upravljanja imovinom i direktor Odjela za nadzor i kontrolu rizika. Zadaci Odbora za limite su donošenje limita za pojedine vrste imovine u portfelju, revidiranje postojećih limita i utvrđivanje procedura za nove instrumente.

Sustav upravljanja rizicima opisan je Politikom upravljanja rizicima, te Strategijom upravljanja rizicima. Strategija upravljanja rizicima definira opća načela upravljanja rizicima i definira okvir kojim se određuje sklonost preuzimanja rizika za pojedine vrste rizika.

Politika sadrži popis metoda i izvještaja koje se trenutno koriste u sklopu upravljanja rizicima, te navodi postupke mjerenja i upravljanja pojedinim rizikom.

Cilj upravljanja rizicima definira se kao utvrđivanje, procjena, mjerenje i kontrola izloženosti kreditnim, tržišnim, operativnim i ostalim rizicima radi efikasnog upravljanja pozicijom izloženosti prema istima, a sve u cilju povećanja tržišne vrijednosti imovine Fondova odno-sno ostvarivanje odgovarajućeg prinosa. Ovo podrazumijeva i određen skup pretpostavki kao što su angažiranost Uprave Društva, pažljivo pripremljene politike i procedure, kvalitetne ljudske resurse, pouzdanu tehnologiju, visok stupanj integriteta podataka, analitič-ke metode i sustave, iskustvo i sposobnost prosudbe, te, općenito, postojanje organizacijske svijesti i kulture odnošenja prema rizicima od strane svih zaposlenika Društva.

Na osnovu gore navedenog cilja, zadaci Odjela nadzora i kontrole rizika obuhvaćaju sljedeće aktivnosti:

- procjena i mjerenje izloženosti Fondova prema određenim vrstama rizika
- izrada analiza i izvještaja o visini pojedinog rizika, njegovim uzrocima, karakteristikama i posljedicama, vjerojatnosti nastupanja i varijabilnosti
- procjena rizičnosti novih ulaganja i odobravanje ulaganja u nove vrijednosne papire i financijske instrumente
- razvijanje i implementacija kvantitativnih modela za upravljanje tržišnim rizicima kao elemenata u procesu poslovnog odlučivanja
- praćenje parametara koji utječu na poziciju izloženosti Fondova rizicima
- unapređivanje metoda procjene i mjerenja rizika
- izrada prijedloga limita izloženosti Fondova po pojedinim vrstama rizika
- kontrola limita izloženosti rizicima
- točna i neovisna procjena vrijednosti OTC izvedenica
- izrada procedura za upravljanje rizicima
- nadzor nad pridržavanjem limita
- nadzor nad uspostavljanjem odnosa sa suprotnim stranama (instrukcije plaćanja i namire)
- kontaktiranje s nadzornim tijelom.

Poslovi nadzora i kontrole koje obavlja Odbor za limite:

- propisivanje limita izloženosti prema suprotnim stranama u trgovanju
- propisivanje internih limita,
- propisivanje scenarija za analizu scenarija.

Poslovi nadzora i kontrole koje obavlja Odjel analize:

- izrada analize ulaganja na novo tržište s makroekonomskog aspekta
- izrada izvještaja o kreditnom riziku izdavatelja.

Poslovi nadzora i kontrole koje obavlja Odjel pratećih poslova ulaganja:

- izrada izvještaja o ulaganju na novo tržište s aspekta administrativnih pitanja i izvještavanja.

Poslovi nadzora i kontrole koje obavlja Odjel pravne podrške i usklađenosti s propisima:

- praćenje promjena u relevantnoj regulativi
- procjena pravne usklađenosti novih ulaganja
- nadzor nad pridržavanjem načela izbjegavanja sukoba interesa.

Rizici prema važnosti za Fond:

VRSTA RIZIKA	OČEKIVANI UTJECAJ RIZIKA NA FOND	UTJECAJ RIZIKA NA 31.12.2021.
Rizik promjene cijene	Visok	Nizak
Rizik promjene tečaja valute	Visok	Umjeren
Rizik promjene kamatnih stopa	Umjeren	Vrlo nizak
Kreditni rizik	Umjeren	Umjeren
Rizik likvidnosti vrijednosnih papira	Nizak	Nizak
Koncentracijski rizik	Visok	Visok

Važnost pojedinih rizika se mijenjala tijekom 2021.

Profil rizičnosti, sklonost prema riziku i sposobnost nosivosti rizika

Profil rizičnosti Fonda proizlazi iz strategije ulaganja Fonda, a posljedica je ciljane strukture ulaganja Fonda i sklonosti Fonda prema riziku te karakteristika instrumenata u koje se imovina Fonda ulaže. Sklonost Fonda prema riziku ograničena je sustavom ograniče-nja definiranih Zakonom, prospektom Fonda ili internim aktima Društva. S obzirom na strategiju ulaganja i karakteristike financijskih instrumenata u koje se imovina ulaže te stupanj utjecaja pojedinih rizika, Fond karakterizira umjerena rizičnost te se može očekivati umjeren a volatilnost cijene udjela u Fondu. Sklonost prema riziku Fonda je umjeren a, a sposobnost nosivosti rizika visoka.

Utjecaj ulaganja u OTC izvedenice na rizičnost Fonda

Društvo može koristiti OTC izvedenice jedino u svrhu zaštite imovine Fonda, te efikasnog upravljanja imovinom i obvezama Fonda. Društvo štiti imovinu Fonda, između ostalog, kada procijeni da određeni dio imovine Fonda ima očekivani negativni prinost, te izvede-nicama smanjuje rizičnost Fonda.

Društvo koristi OTC izvedenice za efikasno upravljanje imovinom i obvezama Fonda u slučajevima kada procijeni da se željena promjena izloženosti pojedinoj klasi imovine može učinkovitije izvršiti ulaganjem u OTC izvedenice, ostajući u skladu s ograničenjima izloženosti rizicima definiranim Zakonom, podzakonskim aktima i ovim Prospektom.

Sposobnost podmirivanja obveza mirovinskog fonda i ocjena likvidnosti imovine u odnosu na pokriće obveza

U 2021. godini iz fonda kategorije B isplaćeno je 401.728.467 kn prema slijedećim vrstama isplata:

Vrsta isplate	Iznos u kn
Odlazak u fond druge kategorije pod upravljanjem Društva	321.766.029
Odlazak u drugi fond pod upravljanjem drugog društva	1.960.086
Izlazak iz fonda radi umirovljenja – prijenos u HZMO	47.436.950
Izlazak iz fonda radi umirovljenja – prijenos u MOD	11.233.084
Smrt člana	19.332.318
UKUPNO	401.728.467

Navedene isplate iz fonda adekvatno su pokrivene uplatama doprinosa (1.071.966.419) i prijenosima iz fonda A kategorije (3.792.855). Maksimalni iznos isplata u 2021. godini zbog prelaska u fond kategorije C u narednih godinu dana ili zbog izlaska iz fonda radi umirovljenja, procijenjen prema vrijednosti obračunske jedinice na 31.12.2021. je 496.049.092 kn. Kako je 2021. godine isplaćeno 99% tako određenog maksimalnog iznosa za 2021. godinu za prelazak u fond kategorije C, očekivani iznos isplata za 2022. godinu je 490,5 milijuna kn. 2021. godine isplaćeno je 18% tako određenog maksimalnog iznosa za 2021. godinu za slučajeve izlaska iz fonda radi umirovljenja, tako da je očekivani iznos isplata za 2022. godinu 89,4 milijuna kn.

Očekivane isplate u 2022. godini	
Vrsta isplate	Iznos u mil. kn
Odlazak u fond druge kategorije pod upravljanjem Društva	490,5
Izlazak iz fonda radi umirovljenja	89,4
Smrt	29,5
UKUPNO	609,4

Procijenjeni iznos uplata članova u fond kategorije B u sljedećih godinu dana je 1.151,0 milijuna kn, tako da će obveze po osnovi isplata biti u potpunosti zadovoljene, te ne postoji potreba za korektivnim djelovanjem prema imovini fonda radi ispunjenja budućih obveza fonda.

14% imovine Fonda prema internoj procjeni Društva nije moguće utržiti u roku od godine dana, sa stanjem na dan 31.12.

4. Izračun neto vrijednosti imovine mirovinskog fonda i obračunske jedinice

Članak 6.

Način i vrijeme izračuna neto vrijednosti imovine Fonda te vrijeme, metoda i učestalost izračunavanja vrijednosti obračunske jedinice te način objavljivanja njihove vrijednosti

Društvo za Fond utvrđuje vrijednost njegove imovine, te svih obveza prilikom utvrđivanja neto vrijednosti imovine Fonda, odnosno vrijednosti obračunske jedinice. Izračunom neto vrijednosti imovine Fonda se osigurava nepristrano postupanje prema svim članovima Fonda te isti mora biti u interesu članova Fonda.

Uplaćeni doprinosi u Fond, kao i preneseni računi u Fond, preračunat će se u obračunske jedinice. Za potrebe vrednovanja, svaka obračunska jedinica predstavlja proporcionalni udjel u neto vrijednosti imovine Fonda. Ukupna vrijednost svih obračunskih jedinica Fonda uvijek će biti jednaka neto vrijednosti imovine Fonda, izračunatoj u skladu s odredbama Zakona i propisa donesenih na temelju Zakona. Uplaćeni doprinosi i preneseni računi preračunavaju se u obračunske jedinice svakodnevno u skladu s vrijednošću obračunskih jedinica na taj datum. Početna vrijednost obračunske jedinice ERSTE PLAGOV OBVEZNOG MIROVINSKOG FONDA KATEGORIJE B jednaka je vrijednosti obračunske jedinice ERSTE PLAGOV OBVEZNOG MIROVINSKOG FONDA na zadnji dan njegova postojanja.

Neto vrijednost imovine Fonda izračunava se za svaki dan vrednovanja, u skladu sa Zakonom. Ukupnu imovinu Fonda za dan vredno-vanja čini zbroj vrijednosti svih vrsta imovine Fonda. Neto vrijednost ukupne imovine Fonda je vrijednost ukupne imovine umanjena za obveze Fonda. Svakoga dana vrednovanja izračunava se i vrijednost obračunske jedinice koja se zaokružuje na četiri decimalna mjesta, na način da se neto vrijednost imovine Fonda podijeli s brojem obračunskih jedinica za dan vrednovanja koji je za prethodni radni dan izračunao Središnji registar osiguranika te provede uvećanje, odnosno umanjenje obračunskih jedinica prema izvješću Središnjeg registra osiguranika. Društvo je dužno svakog dana vrednovanja, a najkasnije do 15 sati istog dana, izvijestiti Središnji registar osiguranika i Hrvatsku agenciju za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Agencija) o vrijednosti obračunske jedinice za dan vrednovanja koja je prethodno potvrđena od strane depozitara. Društvo je također dužno za svaki dan vrednovanja obaviti na svojoj mrežnoj stranici neto vrijednost imovine i vrijednost obračunske jedinice mirovinskih fondova koje potvrdi depozitar.

5. Naknade i troškovi

Članak 7.

Način obračuna naknada za Društvo i depozitara, troškova, iznos i učestalost plaćanja

Naknade Društva

- Ulazna naknada od uplaćenih doprinosa
- Ulazna naknada iznosi **0,5%** od uplaćenih doprinosa.
- Naknada za upravljanje imovinom Fonda

Naknada za upravljanje za 2021.godinu iznosila je **0,284%** od ukupne imovine Fonda, sukladno čl. 63. Zakona.

Iznos naknade obračunava se dnevno na osnovi vrijednosti ukupne imovine Fonda umanjene za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja, a isplaćuje se Društvu jednom mjesečno, drugog radnog dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Društvo ima pravo na iznos naknade za upravljanje koji čini 20% ukupno naplaćenog iznosa naknade za upravljanje od strane svih mirovinskih društava u Republici Hrvatskoj u promatranom obračunskom razdoblju od jedne kalendarske godine.

Ako Društvo tijekom godišnjeg obračunskog razdoblja obračuna i naplati naknadu za upravljanje koja čini više od 20% ukupno naplaćenog iznosa naknade za upravljanje od strane svih mirovinskih društava u Republici Hrvatskoj u istom obračunskom razdoblju, najkasnije do 30. travnja iduće kalendarske godine 55% tako više naplaćenog iznosa naknade za upravljanje će uplatiti na odgovarajući uplatni račun Središnjem registru osiguranika koji će izvršiti raspored tih sredstava svim mirovinskim fondovima u Republici Hrvatskoj, razmjerno njihovoj veličini.

- Naknada za izlaz člana iz Fonda

Naknada za izlaz iz Fonda naplaćuje se prilikom promjene mirovinskog fonda u prve tri godine članstva, ako se istodobno radi o promjen-i mirovinskog društva. Kod takvih slučajeva Fond će u skladu sa zakonski propisanim postocima obračunati i odbiti od ukupnog iznosa sredstava na računu člana Fonda naknadu za izlaz.

Naknada za izlaz iz Fonda iznosi:

- 0,8% u prvoj godini članstva
- 0,4% u drugoj godini članstva
- 0,2% u trećoj godini članstva

Naknade Depozitara

Za pokriće troškova skrbništva Depozitar ima pravo na naknadu. Naknada Depozitaru se obračunava dnevno prema ukupnoj dnevnoj vrijednosti imovine Fonda umanjenoj za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja.

Naknada Depozitaru je od 01.01.2021. do 31.01.2021. godine iznosila je 0,022%, a od 01.02.2021. do 31.12.2021. 0,020%.

Depozitar naknadu naplaćuje terećenjem računa jednom mjesečno.

Pored ovako određene naknade Depozitaru, Depozitar može, ukoliko bi isto bilo dopušteno zakonskim ili drugim propisima, Fond ili Društvo teretiti i za troškove stjecanja, transfera i prodaje imovine Fonda.

Troškovi

Potraživanja za naknadu troškova i naknada nastalih u vezi zaključivanja pravnih poslova za zajednički račun članova Fonda Društvo može podmiriti isključivo iz imovine Fonda, bez mogućnosti da za iste izravno tereti članove Fonda.

Iz imovine Fonda mogu se izravno plaćati isključivo;

- naknada za upravljanje,
- naknada plativa Depozitaru,
- troškovi, provizije ili pristojbe vezane uz stjecanje ili prodaju imovine Fonda uključivo i neophodni troškovi radi zaštite odnosno očuvanja imovine Fonda
- od 01.01. 2019. i troškovi vezani uz transakcije financijskim instrumentima koje su zaključene za račun Fonda, a koje se poravnavaju neposredno ili posredno, posredstvom središnje druge ugovorne strane, uključujući i potrebne iznose nadoknade (margin) vezane za takve transakcije, a koje za pokriće rizika transakcije prikupljaju središnje druge ugovorne strane od članova sustava poravnanja te članovi sustava poravnanja od svojih klijenata, pri čemu se na odgovarajući način primjenjuju definicije iz Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju.
- Ostali odnosno drugi troškovi mogu se naplatiti odnosno obračunati ukoliko je isto propisano Zakonom i na temelju Zakona donesenim propisima ili aktima Društva odnosno Fonda, na način i pod uvjetima određenim Zakonom i na temelju Zakona donesenim propisima ili aktima Društva odnosno Fonda.

